

ПРІОРИТЕТНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ТРИВАЮЧОЇ ВІЙНИ НА ВИСНАЖЕННЯ

Курінний Є. В.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізький національний університет
вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна*

Ключові слова: *організаційно-правові заходи, українська влада, війна, висадження, державна політика, світопорядок.*

Перехід українсько-російської війни у дуже небезпечний для нашої держави формат виснаження, об'єктивно вимагає більш жорстких та непопулярних серед громадян державно-управлінських заходів, які можна поділити на дві обопільно доповнюючі групи – внутрішнього та зовнішнього спрямування. Зокрема, прикладом внутрішніх стратегічних заходів є: підготовка та підписання владними політичними силами меморандуму про призупинення міжпартійної боротьби під час воєнного стану в Україні; створення уряду національної єдності (як в Ізраїлі після 7-го жовтня 2023 року) та ін. Внутрішньо-тактичними діями можна визнати – зменшення закупівлі імпортованих продуктів харчування (особливо коли є у достатніх обсягах аналогічна вітчизняна продукція); стимулювання серед вітчизняних експортерів зберігання валютної виручки за українську продукцію на рахунках державних банків України. Перспективними стратегічними зовнішньополітичними організаційними заходами слід визнати можливі пропозиції щодо: створення об'єднаних збройних сил швидкого реагування країн Європи; заснування пула європейських країн-гарантів світової продовольчої безпеки; підготовки і підписання міждержавного документу щодо несприйняття політики неоколоніалізму, відновлення загарбницьких війн та інших форм експансій. Серед поточних (тактичних) завдань міжнародного співробітництва України, слід виконати такі як: продовження підписання так званих безпекових угод; формування та реалізація санкційної політики та ін. Також наголошується, що умовах триваючої війни на виснаження, діяльність української влади не має обмежуватись тільки повсякденним реагуванням на підступні дії ворога. Навпаки, вона має знайти у собі сили і снагу нав'язувати агресору не очікувані та болісні для нього власні контрзаходи, що є цілком реальним у разі реалізації послідовної державної політики на підставі об'єктивно затребуваних, вчасно сформованих та нормативно закріплених організаційно-правових заходів внутрішнього та зовнішнього політичного спрямування.

PRIORITY ORGANIZATIONAL-LEGAL MEASURES OF THE UKRAINIAN GOVERNMENT AMIDST THE ONGOING WAR OF ATTRITION

Kurinni Ye. V.

Doctor of Law, Professor,

Professor at the Department of Constitutional and Administrative Law,

Zaporizhzhia National University

Zhukovskoho str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine

Key words: *organizational-legal measures, Ukrainian authorities, war, attrition, state policy, world order.*

The transition of the Ukrainian-Russian war to a very dangerous format of attrition for our country objectively requires tougher and more unpopular public administration measures, which can be divided into two mutually complementary groups – internal and external. In particular, internal strategic measures may include the following: drawing up and signing by the ruling political forces of a memorandum on the suspension of inter-party struggle during martial law in Ukraine; the creation of a government of national unity (as in Israel after October 7, 2023), etc. Domestic tactical actions can include reducing procurement of imported food (especially when there are sufficient similar domestic products); encouraging domestic exporters to keep foreign exchange earnings from Ukrainian products in the accounts of state-owned banks of Ukraine. Promising strategic foreign policy organizational measures should include possible proposals to shape a joint armed rapid response force of European countries; establish a pool of European countries-guarantors of global food security; draw up and sign an interstate document on the rejection of the neo-colonial policy, and the resumption of wars of aggression and other forms of expansion. Among the current (tactical) tasks of Ukraine's international cooperation, the following should be mentioned: continuation of signing the so-called security agreements; elaboration and implementation of sanctions policy, etc. It is also emphasized that amidst the ongoing war of attrition, the activities of the Ukrainian authorities should not be limited to the daily response to the enemy's insidious actions. On the contrary, it must find the strength and ability to impose its own countermeasures, which are unexpected and painful to the aggressor. It is quite realistic in the case of a consistent state policy based on objectively demanded, timely formed, and legally enshrined organizational-legal measures of internal and external political focus.

Постановка проблеми. Триваючу вже третій рік широкомасштабну агресію рф проти української держави, слід розглядати не тільки як загрозливий для світу прецедент нехтування чинними нормами міжнародного права та повернення полум'я війни на майже півторатисячкілометровий фронт бойових дій, що спостерігалося в Європі лише за часів Другої світової війни, а також як першу з часу розпаду СРСР війну спрямовану на поновлення конфронтаційного поділу цього континенту та світу.

Те що Україна стала першою європейською країною, з якої може розпочатися Третя світова війна є цілком закономірним. По-перше, «лідерські» позиції серед європейських країн у показниках бідності, корупції, наявності хронічних політичних, економічних, соціальних проблем – зробило Україну найслабшою ланкою серед країн,

які межують з рф. По-друге, переважна більшість наших близьких та далеких західних сусідів, після 1991 року, перебували, а дехто досі перебуває у стані ілюзорного сприйняття світу (крізь рожеві окуляри), який не тільки викривлює дійсність, а й загальмовує розумові процеси оцінки причинно-наслідкових тенденцій погіршення світової безпекової ситуації.

Безпідставна розслабленість, перебільшена віра у саморегулятивні ринкові механізми та немичність перемоги демократії на усіх континентах світу поєднана з окремими рудиментними ознаками капіталізму минулих століть як – нерівність та несправедливість у міжнародному співробітництві (особливо з так званими країнами 3-го світу), жага отримання надприбутків ціною фактичного ігнорування здорового глузду та настання негативних наслідків для різноманітних безпекових

компонентів (економічних, соціальних, екологічних, військових тощо) не могли не призвести до теперішньої ситуації яка виникла зі світовим правопорядком – шляхом поступової появи відкритих цивілізаційних ворогів Вільного світу в особі, рф, Ірану, Китаю та їх сателітів – КНДР, білорусі, Нікарагуа, Венесуели, тощо.

Замість того щоб вчасно критично оцінити триваючі негативні тенденції, зробити висновки та вжити невідкладних та ефективних дій, Захід продовжував перебувати у тіні своєї вже уявної стабільності. Його не призвели до тями, ані погрозна ревізіоністська мюнхенська промова російського керманіча 2007 року, ані п'ятиденний загарбницький напад на Грузію 2008 року, ані анексія АР Крим та фактична окупація рф частини українського Донбасу у 2014 році.

Після погано організованого, майже хаотичного завершення виводу військ США з Афганістану у літку 2021 року, вже у грудні того ж року рф оприлюднила проект угод із США та країнами НАТО в яких запропонувала юридично закріпити відмову НАТО від подальшого розширення на схід та від прийняття України до своїх лав.

Країна-агресор також вимагала вивести війська та озброєння «старих членів» НАТО з території нових членів альянсу, таких країн, як Польща і країни Балтії, які долучились до блоку 25 років тому, після розпаду СРСР.

На Заході цю пропозицію назвали ультиматумом, оскільки її висунули на тлі повідомлень про розміщення біля кордонів України великого угруповання російських військ.

Письмову відповідь Вашингтону в міністерство закордонних справ Росії 26 січня 2022 року приніс американський посол в РФ Джон Салліван. Невдовзі після передачі документів держсекретар США Ентоні Блінкен на брифінгу не став розкривати зміст відповіді росіянам, але сказав, що там чітко пояснено «основні принципи» США, включаючи суверенітет України та її право обирати членство в альянсах на кшталт НАТО [1].

Як відомо, через чотири тижні рф розпочала широкомасштабну війну проти України. Аргументи Сполучених Штатів, не стали для цієї країни переконливими, що мало дивує, якщо згадати слова 44-го американського президента наприкінці завершення його другої каденції про те, що росія більше хоче згвалтувати Україну ніж ми хочемо її захистити.

Також, не настали відчутні позитивні наслідки для України після заяви 46-го президента США 11 березня 2022 року. Дослівно: «Для розуміння: ми подбаємо про те, щоб Україна мала зброю для захисту від вторгнення російських сил. Ми надішлемо гроші, їжу та допомогу для порятунку українського народу. І я буду вітати українських

біженців. Ми повинні вітати їх тут з розпростертими обіймами, якщо вони потребують цього.

І ми збираємося надавати більше підтримки Україні. Ми будемо й надалі стояти пліч-опліч із нашими союзниками в Європі та надсилати безпомилковий меседж: ми будемо захищати кожен дюйм території НАТО з повною міццю об'єднаного й активізованого НАТО.

Ми не будемо вести війну проти Росії в Україні. Пряме протистояння між НАТО і Росією – це Третя світова війна, чого ми повинні намагатися запобігти. Але ми вже знаємо, що війна Путіна проти України ніколи не буде для нього перемогою» [2].

Як засвідчили останні два роки і два місяці українського супротиву, без допомоги США та інших країн Заходу, Україна була б не спроможна чинити гідний опір набагато сильнішому агресору. Однак, у війні на виснаження, що триває мінімум з березня 2023 року, у нас просто не вистачить ресурсів, ані людських, ані матеріальних, саме тому потрібна ще більша допомога, ще більший комплекс вірно розрахованих заходів не тільки дзеркальної, а й асиметричної протидії рф.

Нажаль, не усі наші партнери усвідомлюють це. Згадаймо хоча б застряглу на півроку в наслідок міжпартійних «непорозумінь» у коридорах американського Конгресу, 61-мільярдну допомогу для воюючої та знекровленої України. Або розпочате з листопада 2023 року, перманентне перекриття українсько-польського кордону, з боку далекобійників, фермерів, пасічників... – представників інших професій громадян «країни-адвоката» нашої держави у Європі (можна тільки уявити яким може бути прокурор при такому «адвокаті»).

Таке широке використання «української карти» для вирішення власних внутрішньо політичних питань в окремих країнах, свідчить насамперед про нестачу рівня нашої міжнародної суб'єктності (результат сформованої за довгі роки не дуже привабливої, насамперед корупційної, репутації української держави), а також породжену цим певну зверхність у ставленні до нас як з боку партнерів, так і з боку явних і прихованих недругів.

Згадану суб'єктність можна повністю відновити тільки завдяки виваженій та далекоглядній державній політиці, яка є актуальною та затребуваною й в умовах теперішнього лихоліття і має відбуватися шляхом генерування відповідних візіонерських проявів – ідей, ініціатив та новацій. Однак, їх оприлюднення це лише пів-справи, насамперед вони потребують свого належного втілення у життя за допомогою вчасних та зрозумілих широкому загалу організаційно-правових заходів чинної української влади (у першу чергу виконавчої).

Беручи до уваги критичність ситуації у якій опинилася сучасна Україна (ведення війни на виснаження зі супротивником у разі з переважаючими можливостями), порушена проблема до останнього часу, незважаючи на її актуальність, об'єктивно не могла бути предметом наукових пошуків серед вітчизняних учених-правознавців.

Науково-теоретичною основою для вивчення цього важливого питання, можуть слугувати праці таких відомих учених як: В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, В. М. Гаращук, Є. В. Додін, Р. А. Калюжний, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, В. Я. Настюк, О. І. Харитоновна та ін.

Непослідовність дій українських західних партнерів, помилки та важко пояснювальне гальмування розв'язання нагальних задач ключовими репрезентантами чинної вітчизняної влади в умовах екзистенційної війни – детермінують нагальну потребу докорінного поліпшення відповідних управлінських процесів, тому визначення переліку основних пріоритетних організаційно-правових заходів української влади в умовах триваючої війни на виснаження – є **метою** даної праці.

На початку викладення основного матеріалу, необхідно зазначити, що війна це не тільки продовження політики за допомогою воєнних засобів, насамперед це важко контрольований, неприродний для буденного людського сприйняття хаос. Той, хто перший призвичається до цього хаосу, більш-менш опанує його шляхом вчасного та адекватного реагування не тільки на поточні, а й на можливі (прогнозовані) різноманітні потреби, той отримує більше шансів на свою перемогу.

Розконцентрованість після перших успіхів, ігнорування потенційних можливостей суперника (насамперед людських та економічних), послаблення керованості не лише на полі бою, а й у тилу, навпаки – надає перевагу ворогу.

У нашому випадку, коли Україна не менше ніж на 90 відсотків залежить від зброї партнерів, яка де-факто надходить не дуже вчасно і далеко не у необхідній кількості та номенклатурі, чинна вітчизняна влада автоматично позбавляється права на помилки у своїй державно-управлінській діяльності.

Нажаль, як доводить накопичена протягом останніх 26 місяців широкомасштабної війни практика, подібних помилок зроблено занадто багато, що не могло негативно не позначитись на ситуації як на фронті, так і на настроях українців у тилу.

Зокрема, 70% опитаних українських громадян погоджуються з тим, що влада наживається на війні й дедалі глибше загрузає в корупції; рік тому таку думку поділяли лише 43% опитаних. Про це

свідчать дані представленою в агентстві «Інтерфакс-Україна» опитування, проведеного Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України спільно з Асоціацією політичних психологів України 1–15 березня 2024 року [3].

Перехід українсько-російської війни у дуже небезпечний для нашої держави формат виснаження, об'єктивно вимагає не тільки нових, більш жорстких та непопулярних серед громадян державно-управлінських заходів, а й корегування попередніх організаційно-правових дій, які були вжиті владою на початку повномасштабного вторгнення у лютому-березні 2022 року.

Також не слід забувати про необхідність повернення до розгляду важливих питань консолідації влади та суспільства, які мали б бути вирішеними ще два роки тому. Крім того, нагальною проблемою залишається недопущення політичного протистояння та забезпечення справедливості під час реалізації завдань військово-ресурсного забезпечення (насамперед мобілізації).

Пріоритетні організаційно-правові заходи української влади в умовах триваючої у 2024 році війни можна поділити на дві обопільно доповнюючі групи – внутрішнього та зовнішнього спрямування.

Розглядаючи заходи, які складатимуть перший (внутрішній) блок, слід зазначити, що ключовими умовами повноти їх визначення та ефективності реалізації буде здатність усіх політичних складових чинної влади (як правлячої так й опозиційної частини): усвідомити критичну важливість забезпечення керованості соціальними процесами в державі під час триваючої війни, яка вимагає від них консолідації навколо досягнення двоєдиної стратегічної мети – виживання і перемоги України, що категорично виключає усілякі політичні чвари, популізм і загравання з потенційними виборцями; поновлення суспільної єдності та згуртованості більшості українців, що можна було спостерігати з початку гарячої стадії війни у 2022–2023 роках; готовність та спроможність брати на себе відповідальність за нормативно-правові рішення (зокрема й непопулярні), що виходять з повноважень конкретної публічно-владної інституції або відповідної посадової особи; невідкладне та беззастережне реагування у відповідності до норм чинного законодавства на прояви корупції та казнокрадства, незалежно від партійної або владно-інституційної приналежності особи правопорушника; гідне сприйняття відсутності перспектив для переважної більшості представників усіх рівнів та гілок функціонуючої зараз влади претендувати на чергове обрання, не тільки з причин свого морально-психологічного та фізичного спустошення, а й невідповідності суттєво підвищеним вимогам до потенційних здо-

бувачів владних посад, які об'єктивно виникнуть у повоєнній українській державі; забезпечити усвідомлення та позитивне сприйняття серед більшості українських громадян реалізацію принципу справедливості під час розв'язання складних та суперечливих мобілізаційно-забезпечувальних завдань.

Дотримуючись наведених умов, відповідні організаційні заходи пропонується поділити на стратегічні та тактичні.

До перших слід віднести, такі як: підготовка та підписання владними політичними силами меморандуму про призупинення міжпартійної боротьби під час воєнного стану в Україні; створення уряду національної єдності (як в Ізраїлі після 7-го жовтня 2023 року); розширення числа вітчизняних підприємств, установ та організацій здатних розробляти нові різновиди сучасного озброєння і виготовляти відповідну номенклатуру зброї та боеприпасів; підвищення соціального забезпечення та правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей; заміна формату телемарафону «Єдині новини» на функціонування українського громадського медійного консорціуму; підготовка та поетапне запровадження принципово нової моделі енергогенерації України, більша автономність якої має стати менш вразливою для ворожих ракетно-бомбових атак; прийняття законодавчого акту, який надає право керівництву органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування ініціювати мобілізацію 10% з числа персоналу, що має відповідну бронь згідно положень чинного Порядку бронювання військовозобов'язаних за списком військовозобов'язаних під час дії воєнного стану, затвердженого урядовою постановою № 76 від 27 січня 2023 року, також дія даного закону має розповсюджуватися на очільників зареєстрованих депутатських фракцій і груп Верховної Ради України; підготовка та оприлюднення Указу Президента України щодо невідкладного усунення існуючих перешкод, які гальмують процеси євроатлантичної інтеграції України з наступними змінами відповідного законодавства.

Блок допоміжних (тактичних) організаційно-правових заходів має складатися з дій спрямованих на: заощадження коштів Державного та місцевих бюджетів з пріоритетним їх використанням на потреби, пов'язані із забезпеченням оборони нашої країни; зменшення закупівлі імпортованих продуктів харчування (особливо коли є у достатніх обсягах аналогічна вітчизняна продукція); стимулювання серед вітчизняних експортерів зберігання валютної виручки за українську продукцію на рахунках державних банків України; посилення правової відповідальності за ухилення від мобілізації, дезертирство, образу військовос-

лужбовців або членів їх сімей, а також за наругу над похованнями загиблих воїнів; вдосконалення правових механізмів визнання воїнів безвісті зниклими, з метою недопущення зловживань щодо зменшення статистики числа загиблих військовослужбовців та не виплати відповідних компенсацій їх близьким та рідним; обмеження розмірів зарплат та пенсій державних службовців, прирівняних до них осіб та відповідних пенсіонерів під час дії воєнного стану в Україні, сумами еквівалентними 1000 та 500 доларів США відповідно; вдосконаленню чинних механізмів конфіскації майна відносно осіб, які притягаються до кримінальної або адміністративної відповідальності; скасування положень чинного кримінально-процесуального законодавства, що надають можливість застосування запобіжного заходу у вигляді застави відносно осіб, які підозрюються або обвинувачуються у скоєнні тяжких або особливо тяжких корупційних злочинів; запровадження під час воєнного стану обмежень у ресторанах, кафе, барах на проведення гучних та багатолюдних святкувань і веселощів, а також здійснення повної заборони на функціонування нічних клубів, інших подібних розважальних закладів, діяльність яких дисонує з щоденними реаліями війни; рекомендації держслужбовцям та прирівняним до них особам обмежити своє користування месенджером «Telegram», заборонити українським інтернет-провайдерам доступ своїх користувачів до анонімних каналів цього додатку; виключення фактів призначення на публічно-владні посади осіб раніш звільнених з державної служби за дискредитуючих обставин (результати службових перевірок, журналістських розслідувань, тощо); формування та здійснення в умовах війни зваженої та певним чином цензурованої інформаційної політики, проведення серед населення системного роз'яснення причинно-наслідкових зв'язків початку і продовження повномасштабної рф, недопущення дій спрямованих на поляризацію та розкол суспільства, неповаги до його захисників, розповсюдження наративів інформаційно-психологічних операцій ворога.

Безумовно, наведений перелік не можна вважати вичерпним, але його зміст у значній мірі кореспондується з попередньо зафіксованими стратегічними організаційно-правовими заходами і може сприйматися як їх цілком логічна деталізація.

На початку розгляду другого – зовнішньополітичного вектору організаційно-правових заходів української влади в умовах триваючої війни на виснаження, на мій погляд, необхідно надати результати проведеного 1–7 лютого 2024 року опитування YouGov 1000 громадян США. Зокрема, 77% американців вважають, що США братимуть участь у новій світовій війні у разі її настання.

Найбільш ймовірними своїми союзниками вони вважають Велику Британію (67%), Україну (58%), Ізраїль (58%) і Францію (57%), противниками – росію (72%), Китай (69%), Іран (67%), Північну Корею (65%) [4].

До початку широкомасштабної агресії одним з характерних прикладів важливих організаційних заходів міжнародного рівня, можна вважати Ялтинську європейську стратегію (YES) – провідний форум, де обговорювалися і розвивалися європейське майбутнє України в глобальному контексті.

З 2004-го до 2013 року щорічні зустрічі YES відбувалися у Лівадійському палаці в Ялті. Після тимчасової окупації Криму РФ, зустрічі було перенесено до Києва [5].

Для об'єктивності, слід зазначити, що у повноцінному форматі даний форум останній раз здійснювався у 2019 році, у наступні два роки проведення конференції завадили епідемія COVID-19, а з 2022 року – війна.

Під час воєнного стану, найбільш вдалою суто українською зовнішньополітичною безпековою ініціативою можна вважати «Формулу миру» Зеленського, яка була оприлюднена на саміті G20 у Індонезії 15 листопада 2022 року. З метою справедливого завершення війни пропонувалося зробити 10 кроків, щодо забезпечення: радіаційної та ядерної безпеки; продовольчої безпеки; енергетичної безпеки; звільнення всіх полонених і депортованих (в тому числі викрадених українських дітей); виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку; виведення російських військ і припинення бойових дій; повернення справедливості; протидії екоциду; недопущення ескалації; фіксації завершення війни [6].

Протягом 2023 року зміст Формули миру, був предметом обговорення на 4-х міжнародних зустрічах: 24 червня у Копенгагені; 5-6 серпня у Джидді; 28–29 жовтня на Мальті; 1 грудня у Києві.

Також 14 січня 2024 року у Давосі зазначена Формула розглядалася на рівні радників з національної безпеки, тоді ж Женеvu було обрано місцем проведення запланованого Глобального саміту щодо запропонованої Україною Формули миру, який має відбутися 15-16 червня 2024 року.

Також, до свого відповідного активу, наша держава може віднести підписання так званих безпекових угод з низкою західних країн – де-факто це договори щодо співробітництва насамперед в оборонній сфері, яке на думку підписантів має передувати можливому вступу України до Північноатлантичного альянсу. На 15 квітня 2024 року згадані угоди були підписані з Великою Британією, Німеччиною, Францією, Данією, Канадою,

Італією, Нідерландами, Фінляндією та Латвією.

На мій погляд, в умовах продовження війни на виснаження, Україні потрібно не обмежуватися лише наведеними заходами, а продовжувати здійснювати активну, наступальну зовнішню політику, виступати з цікавими, обґрунтованими та перспективними ініціативами насамперед безпекового характеру.

Наприклад, запропонувати створення об'єднаних збройних сил швидкого реагування країн Європи та свою активну участь у їх формуванні, як армії з найбільшим досвідом широкомасштабних бойових дій на європейському континенті. На початковому етапі реалізації даної пропозиції, повинні вирішуватися наявні організаційно-управлінські проблеми та питання стандартизації існуючого озброєння серед європейських армій, а також можливість більш оперативного та ефективного реагування на різноманітні гібридні провокації та агресивні дії РФ.

Крім того, у разі виникнення несприятливих обставин для подальшого функціонування НАТО (насамперед з ініціативи США), втілення у життя зазначеної вище ініціативи, певним чином зневолювало б настання ймовірних негативних наслідків для значного числа європейських членів цього військово-політичного союзу. Також, ця пропозиція стратегічно кореспондувалася б з ініціативою президента Франції Е. Макрона щодо направлення західних військ до України [7].

Наступний зовнішньополітичний організаційно-правовий захід, уособлював би пропозицію щодо утворення пула європейських країн-гарантів світової продовольчої безпеки. Об'єднання спільних зусиль у вирішенні однієї з важливих глобальних проблем людства, сприяло б мінімізації виникненню можливих конфліктів між прямими конкурентами (насамперед Францією та Україною) та помітному зростанню ваги Європи у забезпеченні аграрної частини світового ринку.

Ще одна важлива міжнародна ініціатива, з якою мала б виступити наша країна, стосується налагодження партнерських та обоюдно вигідних відносин між Україною та країнами так званого Глобального Півдня (колишніми країнами руху неприєднання), вона полягає у підготовці і підписанні міждержавного документу щодо несприйняття політики неоколоніалізму, відновлення загарбницьких війн та інших форм експансії і несправедливих міждержавних відносин у світі. Підписуючи цей міжнародно-правовий документ, країни брали б на себе зобов'язання будувати принципово новий світоустрій і світопорядок без насилля та гноблення одних держав іншими, без намагання більш розвинутих країн вирішувати власні проблеми за рахунок своїх

менш розвинутих сусідів або партнерів. Не важко здогадатись, які країни найбільше будуть незацікавлені у такій новій організації світу – ексімперії, які стали основою чинних союзів демократичних країн або ті хто хоче стати сучасними тоталітарними імперіями, повернувши Світ до порядків минулих століть.

Зазначені три українських ініціативи на міжнародній арені, можна вважати новітніми стратегічними цілями нашої держави, додавши їх до вже переважно позитивно сприйнятої «Формули миру» Зеленського та євроатлантичної інтеграції України.

Також окрім стратегічних задач, не слід забувати про реалізацію поточних (тактичних) завдань міжнародного співробітництва України, серед яких: здійснення переговорів за посередництва третіх країн щодо повернення дітей та інших категорій громадян України, обміну військовополоненими; продовження підписання так званих безпечових угод; формування та реалізація санкційної політики; отримання та використання кредитів МВФ (Міжнародного валютного фонду) та МБРР (Міжнародного банку реконструкції та розвитку), матеріальної, фінансової та гуманітарної допомоги від країн-партнерів; виготовлення та постачання зброї для ЗСУ; організація дієвого реагування на інформаційні диверсії РФ та проведення ефективних відповідних контрзаходів; конфіскація заморожених у європейських країнах та США активів РФ; тісна співпраця з МКС (Міжнародним кримінальним судом;) питання післявоєнної відбудови України та ін.

Особливо хотілося б зупинитись на питанні реалізації санкцій, застосованих проти РФ.

По-перше, країна-агресор за останні роки показала, що навчилась достатньо успішно обходити їх. По-друге, наші партнери (насамперед США та країни ЄС) чомусь не поспішають використовувати усі свої наявні можливості у здійсненні санкційної політики.

Передусім слід звернути увагу на сферу дії Глобальної (Світової) фінансової системи, функціонування якої знаходиться де-факто під контролем США та впливом інших країн з групи

G7 і розповсюджується на роботу трьох фінансових ринків – фондового, валютного та товарно-сировинного (передусім це нафта, зерно, золото). На валютному ринку домінують розрахунки у доларах США та євро відповідно 43% і 32%, також використовуються британський фунт, швейцарський франк та японська єна. За наявності бажання (навіть не самого великого), США зі своїми союзниками могли б дуже швидко приборкати «імперські апетити» нової світової «вісі зла» та її невід'ємної складової – РФ (наприклад запровадити так званий «зворотній акциз» на розрахунки у своїх валютах – передусім це стосується долара США та євро).

Усі наведені вище організаційно-правові заходи України зовнішньополітичного спрямування в умовах війни на виснаження мають: сприяти фактичній інтеграції нашої держави у співдружність країн Вільного світу; у середньостроковій перспективі підвищити безпековий рівень як на європейському континенті та й у світі у цілому; викрити реальні неокolonіальні наміри КНР та його сателіта РФ; ще більше переконати США та їх союзників у необхідності надання подальшої допомоги Україні, формування спільної і прийнятної для нашої країни кінцевої мети триваючої війни та збереження її як демократичної, незалежної держави у визнаних міжнародним правом кордонах; забезпечити поступове підвищення авторитету нашої країни на міжнародній арені, роблячи її позитивну діяльність спочатку помітною, а потім вагомою для більшості світових країн.

Завершуючи слід **констатувати**, що в умовах триваючої війни на виснаження, діяльність української влади не має обмежуватись тільки повсякденним реагуванням на підступні дії ворога. Навпаки, вона має знайти у собі сили і снагу нав'язувати агресору неочікувані та болісні для нього власні контрзаходи, що є цілком реальним у разі реалізації послідовної державної політики на підставі об'єктивно затребуваних, вчасно сформованих та нормативно закріплених організаційно-правових заходів внутрішнього та зовнішнього політичного спрямування.

ЛІТЕРАТУРА

1. США відповіли на вимоги Росії щодо України. Двері НАТО не закриють. BBC news Україна, 27 січня 2024. <https://www.bbc.com/ukrainian/news-60147756>
2. Байден: будемо захищати кожен дюйм території НАТО, але Третій світовій війні треба запобігти. Українська правда, 11 березня 2022. <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/11/7330525/>
3. Опитування: 70% українців вважають, що влада наживається на війні й дедалі глибше загрузає в корупції. Interfax-Україна 1 квітня 2024. <https://interfax.com.ua/news/press-conference/977317.html>
4. Андрій Водяний. Американці вважають Україну одним із найімовірніших союзників у випадку третью світової. LIGA.net 24 березня 2024. <https://news.liga.net/ua/politics/news/amerykantsi-vvazhaiut-ukrainu-odnym-iz-naimovirnishykh-soiuznykiv-u-vypadku-tretoi-svitovoi>

5. Форум YES відбудеться 9-11 вересня в Мистецькому арсеналі у Києві в оновленому форматі. Interfac-Україна, 1 вересня 2021. <https://interfax.com.ua/news/economic/765317.html>
6. «Формула миру» Зеленського: 10 кроків до завершення війни рф, представлені на саміті G20. Українська правда, 15 листопада 2022. <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/11/15/7150645/>
7. Зеленський відреагував на заяву Макрона щодо відправлення західних військ в Україну. Радіо Свобода, 28 лютого 2024. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-zelenskyu-makron-reaktsiya-viyska-ukrayina/32841092.html>

REFERENCES

1. SShA vidpovily na vymohy Rosii shchodo Ukrainy. Dveri NATO ne zakryiut [The United States responded to Russia's demands on Ukraine. NATO's doors will not be closed]. BBC news Ukraina, 27 sichnia 2024. <https://www.bbc.com/ukrainian/news-60147756>
2. Biden: budemo zakhyschaty kozhen diuum terytorii Nato, ale Tretii svitovii viini treba zapobihy [Biden: We will defend every inch of Nato territory, but World War III must be prevented]. Ukrainska pravda, 11 bereznia 2022. <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/11/7330525/>
3. Opytuvannia: 70% ukraintsiv vvazhaiut, shcho vlada nazhyvaietsia na viini y dedali hlybshe zahruzaie v koruptsii [Poll: 70% of Ukrainians believe that the government is profiting from the war and is being swamped with corruption]. Interfac– Ukraina 1 kvitnia 2024. <https://interfax.com.ua/news/press-conference/977317.html>
4. Andrii Vodiani. Amerykantsi vvazhaiut Ukrainu odnym iz naiimovirnishykh soiuznykiv u vypadku tretioi svitovoi [Americans consider Ukraine one of the most likely allies in the event of World War III]. LIGA.net 24 bereznia 2024. <https://news.liga.net/ua/politics/news/amerykantsi-vvazhaiut-ukrainu-odnym-iz-naiimovirnishykh-soiuznykiv-u-vypadku-tretioi-svitovoi>
5. Форум YES vidbudetsia 9-11 veresnia v Mystetskomu arsenali u Kyievi v onovlenomu formati [The YES Forum will be held on September 9-11 at Mystetskyi Arsenal in Kyiv in an updated format]. Interfac– Ukraina, 1 veresnia 2021. <https://interfax.com.ua/news/economic/765317.html>
6. «Formula myru» Zelenskoho: 10 krokiv do zavershennia viiny rf, predstavleni na samiti G20 [Zelensky's «Peace Formula»: 10 steps to end the war in Russia, presented at the G20 summit]. Ukrainska pravda, 15 lystopada 2022. <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/11/15/7150645/>
7. Zelenskyi vidreahuvav na zaiavu Makrona shchodo vidpravlennia zakhidnykh viisk v Ukrainu [Zelensky reacts to Macron's statement on sending Western troops to Ukraine]. Radio Svoboda, 28 liutoho 2024. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-zelenskyu-makron-reaktsiya-viyska-ukrayina/32841092.html>